

B A J A - B Á C S K A

Nemzeti Múzeum

Budapest

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
FERENCIEK-TERE 2. SZÁM.
TelefonFelső szerkesztő és felelős kiadó:
DR. KÉZDY LEHELSzerkesztő:
BIRÓ LÁSZLÓELŐFIZETESI ARAK:
Negyedévre helyben és vidéken: 6 P
Egy hónapra " " " " " " 2 P

A polgármesterválasztásmargójára

A polgármesterválasztás megtörtént; számos az utolsó napok kortéziája olyan személyeskedésekre vezetett, melyek nem használtak sem az ügynek, melynek szolgálatát vélték tenni, sem a közérdeknek. Egy megnyugtató momentumra mégis rá kell mutatnunk s ez az, hogy aki a jelöltet, akinek érdekében ez a szélsőséges kortézia történt, ismeri, annak tudnia kell, hogy az a személyeskedő tendenciái és sok vonatkozásban a polgármesterválasztáshoz általában nem tartozó politikai vonatkozásokat belekeverő pletykázó röpírat és újságcortézia távol állott a jelölt egyéniségéről s hogy ami ebben az irányban történt, az tulhuzgó hívei terhére irandó.

A helybeli sajtó két orgánuma dr. Bernhart Sándor, a harmadik: a Bácskai Újság dr. Puskás Dezso mellett foglalt állást.

A Bácskai Újság magatartását illetően talán nem kell különösen erősen bizonyítanunk, hogy nála nem a polgármesterválasztás volt a fontos, hanem a politikum; felhasználni az alkalmat a főispán támadására.

Megerősít bennünket a felfogásunk helyességében a Bácskai Újság választást követő számának „Egy elfojtott felszólalás” című vezércikke valamint a választásról írt beszámolója.

A vezércikkben abból „a mende mondából” indult ki a cikkíró, hogy a polgármester választásnál csak „megbízható Nep tagok” juthattak szóhoz.

Íme az első sorokban a politika, mint „mende monda”.

A címmel és a cikk ezen mendedomán részével azt akarja állítani a cikkíró, hogy azért nem engedték őt és dr. Fehér Lőrincet felszólalni, mert nem Nep tagok.

Ez a beállítás a cikknek azonban nem felel meg a valóságnak.

Ugyanis a választásnál csupán a kandidáló bizottság tagjainak megválasztásánál lehetett volna felszólalási indítványozni, hogy a törvényhatósági bizottság által választandó három tagot titkos szavazás útján válasszák meg.

Amikor Fernbach Bálint főispán javaslatot kért a három választandó tag személyét illetően, dr. Reiser Antal tanácsnok három nevet hozott javaslatba; a főispán kérdésére a közgyűlés egyhangulag elfogadta a javaslatot. A határozat kihirdetése után a főispán kinevezte a maga három bizottsági tagját s ekkor jelentkezett szóásra dr. Fehér Lőrinc. Minthogy ekkor a kandidáló bizottság megválasztását befeljezték, felszólaltnak helye egyáltalán nem volt.

Ezután következett a titkos szavazás technikai lebonyolítása s itt kért szót dr. Mamusch József, aki azt akarta állítólag indítványozni, hogy a szavazás zárt fülékben történjen.

Minthogy a rendeletek a titkos szavazás módját szabályozták, attól eltérésnek helye nem lehet. Esetleg akkor emelheteti volna óvatát a felszólaló, hogy a rendleltől elfért és eddig állandóan gyakorolt titkos szavazás módját eltérően akart volna szavaztatni a főispán.

Nyilván helyesen járt tehát el a főispán, amikor privilegiumokat nem engedélyezett és szigorúan betartotta a szabályokat.

De az egész ügyben nem is a felszólalás volt a fontos, hanem az, hogy megelhevsen írni, hogy a „főispán befejejtotta a szót” a bizottsági tagja.

Ha ez nem politikum, akkor nem tudjuk mi a politikum.

Ami már most a polgármester személyével kapcsolatban írottakat illeti, mi nem akarjuk őt védelembe venni; de mégis meg kell állapítanunk, hogy teljes joggal fordult a fele az oldal fele, ahol a Bácskai Újság szellemi vezérkara állt. Hogy más egyebet ne említsünk a szabadd-közmivességgel való vonatkozás, ha kissé homályosan is, mégiscsak a Bácskai Újság hasábjain látott napvilágot.

Aznak dacára, ha akadnak ott a tulajdonal olyanok, akikre a polgármesternek a megjegyzései nem vonatkoztak; azok ne vegyék magukra; am, hogy a híresztelések mégis csak onnan jöttek, azt kitálatni nem kellett nagy „választási praxis”.

Persze a nagybaracska gramofonlemez is szerephz jutott a vezércikkben is. Mi nem tudunk semmiféle olyan tisztviselőről, aki a „nagybaracska választással kapcsolatban” súlyos váddal volna terhelve!

Természetesen senki sem veszi rossz néven, ha valaki a meggyőződését követi; de aki a maga részéről meggyőződésének tiszteletben tartását követeli, attól joggal elvárhatjuk, hogy mások meggyőződését is tisztelje.

A törvényhatósági bizottság tulajdoni többség, melynek egy harmad része nem is állt Nep tagokból, tisztán és kizárólag a város érdekeit nézte, amikor dr. Bernhart Sándort választották meg polgármesterré. Ezen üsszefelteli és imponáló többséggel

szemben az önzetlenséget és puritánsságot; a közérdek kizárólagos szolgálatát kisajátítatni mégis csak — túlzás!

De a fentiekben felül, hogy a tulajdonal saját jelöltje egyéni érdekeivel nem törődve a főispán és a Nep elleni politikumot tekintette főcéljának, azt különösképen igazolja a Bácskai Újság „A főispán nem engedte szóhoz jutni a bizottsági tagokat. Nep vihar, Nep terror és Nep tagok az összes bizottságokban. Nem biztosították a választás titkoságát” vastag címszavakkal írt közleménye a közgyűlés lefolyásáról.

Ez a cikk befejezője a polgármesterválasztással kapcsolatban a főispán és Nep ellen írt cikksorozatnak.

Amikor országos vezéreink a küszöbön álló alkotmányügyi reform közös megegyezéssel való megalkotása érdekében, nyugodt és békés atmoszférát teremtettek az országos politikában, akkor a Bácskai Újság — aki még nem is régien igen megérdően és jóakarattalug írogatott — a polgármesteri választásból kifolyólag szinte magánkülvil Nepezik az újságjában.

A háttérét a nagy változásnak ez időszertint nem kutatjuk, de idővel rátérünk még. Egy azonban bizonyos, hogy a Bácskai Újságot a polgármesteri választás körüli harcban nem a maga jelöltjének az érdeke vezette, hanem a saját politikai szempontjai

A dunai forgalom fejlesztése, idegenforgalom és közigazgatás racionalizálása dr. Bernhart Sándor polgármester székfoglaló beszédében.

Én nem félek a harctól, hiszen megszoktam, mert a mesterségem volt eddig . . .

Dr. Bernhart Sándor polgármester nagyszabású székfoglaló beszédében kitért a dunai forgalom fejlesztésére is, mely a város kereskedelmének és iparának jövő fejlődését van hi valva előmozdítani. Ennek kapcsán az idegenforgalom növelése is az elkövetkezendő munkafeladatok sorába került.

Beszédének ezt a részét, mely a közigazgatás racionalizálásának kérdéséről szól, felölelte az alábbiakban közöljük:

— A fejlődés reményének jogosultságát s az utókor érdekében

hozandó áldozatainkat a városnak dunamenti fekvése indokolja Jól tudjuk, hogy mit jelentett ez a szerencsés földrajzi helyzete a múltban: Mindszenty Antalnak 1831. évben megjelent utleírásában olvastam, hogy Bács vármegyének egész felső része és Solth vármegyének alsó része minden természet Bajfára hordta eladri, hogy a bajaiak igen nagy kereskedést üztek a Baranyában vásárolt borokkal és a Sárközben vágatott fával, hogy Bács vármegyének maídnem a fele és Solth vármegyének is a nagyobb része

bajai iparosoktól szerzte be ipari szükségleteit, hogy vásáraitokra pesti és bécsi kereskedők is lejártak, a bajai iparosok pedig a dunántúli vármegyék vásáraitra vitték jóhírű áruikat.

Aztán jött a gőzhajó, jött a vasút, elődeink nem tudtak, vagy nem akartak a jövőbe látói s a dunai forgalom a gyorsjárású dűlebbre fekvő, eddig elhanyagolt kikötőhelyek felé, a szárazföldi forgalom pedig a szerencsés Szabadka fele terelődött.

Éppen ez az, ami nem maradt,

Harisnyát, pulóvert, női fehérneműt, retikült, bőröndöt, kalapot, inget, nyakkendőt, keztyűt, Ernyőt nagy választékból olcsón

REINHARDT DIVATCSARNOK

Telefon: 188.

árusít.

Telefon: 188.

igy! Alkalmam volt a közelmúltban a Rijn hajóforgalmát megfigyelnem. A gyönyörűen szabályozott mederben hajo hajo után haladt, a Rijnpart pedig ugyancsak egy nagy rakodó Düsseldorfotól Mainzig. Sokáig ez nem aratódhat így. Európának nagyághiban második folyója, amely a Rhinon fele irányuló forgalomnak legtermészetesebb útja, nem maradhat sokáig kihagyatlanul.

A dunai forgalom fejlesztése.

Ha egyszer befedeit a Dunát, akkor nagy lehetőségek fognak meg nyílni Baja számára, de csak az esetben, ha az új korszerű felkészülten várja. A téli kikötő bővítésére nem akkor kell majd gondolkodni, amikor a Sugócsébről kiszorult hajók más kikötőt találtak már a dunai rakodó fejlesztésével is elkészülni, ha a nagyobb forgalmat nyomon követő kereskedelemnek nem tudnánk nyomban kielégítő rakodási lehetőségeit nyújtani.

Bácskának és Pest vármegyének a Dunántullal való kereskedelmi forgalma Baján keresztül bonyolódott le. Talán ez a közvetítő szerepe okozta, hogy az Alföld városaitól elűlő, bizonyos dunántúli jellege van.

Korszakalkotónak tartom a Dunántullal való érintkezésünknek újrafelvétele szempontjából a dunahídon való közúti forgalom megnyitását.

Véleményem szerint az átkelési forgalom révén olyan fejlődési lehetőséggel került szembe a város, amelyet akkor szelasztott el, amikor a vasúti fővonalat megszerzhette volna.

Ezt az utónalat s általában az átkelési lehetőséget máris igénybe kell venni a téli felhővel vonzóvá tenni a forgalom számára, amit mindenáron addig kell majd fejlesztenünk, hogy az ősnálló közúti hid létesítése — ami már ma sem tartozik a fantasztikumok közé — mint parancsoló szükség jelentkezzék.

Az a meleg baráti kapcsolat, amely vármegyénk alispánjához fűz s általában az a testvéri viszony, amely a két törvényhatóság között kialakulóban van, lehetővé fogja tenni olyan közös utépítési program kidolgozását, amely a közúti átkelésnek a jelentőségét annyira felfokozhatja, hogy dunai hidunk, mint valami üvegcse fogja megábrázolni Bácskának gazdasági energiáit.

Az idegenforgalom növelése.

A város földrajzi adottságának a kihasználását jelenti az idegenforgalom növelésére való törekvés is. Eről a lehetőségeit nagyon szerénykedve szoktunk becsülni. Elfelejtjük, hogy a Duna Európának csaknem a legjelentősebb folyója s ennek a gyönyörű folyamának is a legszebb szakasza Baja alatt folyik, amely annyi érdekességet, szépséget rejtget, annyi örömet nyújt a természet kedvelői számára, hogy legál számíthatunk majd természetet, különösen pedig a vízisportot kedvelő idegeneknek komoly érdeklődésére.

A közigazgatás racionalizálásáról.

Milyen tisztelt Uraim!

10 esztendőre szóló munkaprogramot terjesztettem elő. Önök azt és annyit valósítanak majd meg belőle, amennyit jónak látanak. Kijelentem, hogy nem a polgárság terheléne a növelésén árn szándékom tervezetnek anyagfelajánlatait biztosítani. Hogy a pénzügyi megoldásnak milyen módot választunk, azt az Önök bölcsessége fogja majd eldönteni. Csak azt ne mondják, hogy a polgárság elszegényedése miatt nagyobb feladatok megoldását nem tartják időszertűnek. A szegénység nem azzal segítünk, ha a várost is lerongyolódni hagyjuk, ha lassan lassan egy nagy szegényháza nyomorítjuk, hanem ha munkalehetőségek teremtésével frissítjük fel a gazdasági élet fáradt vérengzését.

Végezetül még magunkról, a közigazgatásról szeretnék néhány szót mondani: Szokássá vált szólni, nehézséggel, bürokratiasággal vadhólni a közigazgatást. Pedig a panaszokra, az eseteknek túlnyomó részében nem a közigazgatás munkásai adnak okot, mert a

huzavonáért, a nem megnyugtató intézkedésekért a közigazgatásnak elavult szervezete és elárvasi szabályai volnának okoldandók.

De nemcsak miálunk van ez így, hanem világszerte mindenfelé.

Ennek a vizsátságunk a felismerése váltotta ki azt a törekvést, hogy racionalizáljunk a racionalizáló munka világszerte folyamatban van, s a legelőbb helyen csodálatos eredményekre vezetett. Rengeteg munkanergia szabadult fel általa, olyan, amit idejést múlt, jelenőzeget vesztett munka között le addig hasznaltalanul.

Bizonyos, hogy ez a tevékenység előbb utóbb ki fog terjedni a törvényhatóságok ügyvitelére is. Addig is azonban, amíg a generális rendelkezések megérkeznek, magunknál kell olyan reformintézkedéseket tennünk, amelyek képessé teszik majd a közigazgatásunkat arra, hogy jelenlegi létszámával is jól tudjon megfelelni azoknak a kívánalmaknak, amelyeket a városnak egyre bonyolultabbá váló életviszonyai vele szemben támasztani fognak.

Néhéz időben vállalkoztam közigazgatásunk vezetésére. Nem tettem volna, ha nem támaszkodhatnék olyan tisztviselői karnak a segítségére, amelynek erényei országosan elismertek. Kérem Önöket, bocsájtsák meg ezt a tisztviselői gárdát, amely csak becsületet szerzett városunknak és támogassák nehéz munkájában.

Én nem félek a harctól.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Megmutattam magamat és igyekeztem feltárni a jövőnd lehetőségét. Életemnek ebben a nagy órájban semmi olyat nem mondtam, amit mélyen át nem éreztem, vagy aminek az igazságáról nem lettem volna teljesen meggyőződve.

Ugyanezzel az őszinteséggel kérem most a Törvényhatósági Bizottságot minden tagját s a városnak minden egyes polgárát, hogy tegyünk fele minden párteszköddel s fogjunk össze városunk érdekében, amely most sorsdöntő keresztképet él. Ne tekintsek ezt a bekötő mozdulatot gyengeségnek a részemről. Én nem félek a harctól, hiszen meg szoktam, mert mesterségem volt eddig. De ez a város és jobb sors után áhító sok szegény polgára nem harco, hanem alkotó munkát vár tőlünk, ez pedig csak olyan légkörben véggezhető, amelyet a város szeretele, a vállalt felelősség értele és a köcsörös megbecsülés tudta határoz át.

A verekedés vége, — nyakonszurttak egy legényt Borotán

Tegnap a déli órákban a meutők súlyos állapotban szállították Borotáról a bajai kócskórtházba Kocsis János 25 éves borotai legényt.

Kocsis József az egyik kocsmában borozgatott, mikor a szomszédos atzalnál helyet foglaló legényekkel szóváltásba keveredett. A szóváltást verekedés követte, mire Kocsis József otthagya a kocsmát megindult hazafelé.

Alig hagyta el a kocsmahelyiséget, amikor hátulról valaki reátámadt és egy zseb-késsel nyakon szurta. Az ismeretlen támadó elmenekült.

A csendőrség erélyes nyomozást indított a merénylő közrekerítésére. A beszállított Kocsis József állapota súlyos és életveszélyes.

Hirdetmény.

M. Kir. Ipartügyi Miniszter Ur Nagybaracska Ipartestület felszólását rendelte el. Mint a bajai járási főszolgabírája által az a felszólalási teendővel megbízott, felhívom a felszólított nagybaracska ipartestület netáni hitelezőit, hogy a követeléseiket jelen hirdetmény első ízbeni közzétételétől számított 15 napon belül nálam jelentsek be.

Nagybaracska, 1937. okt. 4 én.
Dr. Nagy Gábor s. k.
községi főjegyző
Nagybaracska.

HIRDETÉSEK FELVÉZ
A NYOMDAVÁLLALAT.

Tartóshullám és
hajfestés mestere

Kemény hölgyfodrász

menyire szükséges az erkölcs és a tiszta családi élet a legvalóságosabb időben.

Ha a szereposztás nem is a legszerencsösebb kézzel történt, a szereplők mindent elkövettek a darab sikerére érdekében. Károlyi János igazgató, Huben Sándor nehéz szerepében bebizonyította, hogy elsőrendű művészi őrökkel bír. Mellő partnere volt Veres Károly, aki tökéletes színpadi technikával, kiváló beszédképességgel alakította ifj. Huben Sándor könnyűnek nem mondható alakját. Oszlóczki István a sikerben Sötét Balázs, aki talán egyéniségéhez mérten a legnehezebb szerepet kapta. — egy tizenhat éves fiút kellett alakítania. Feladatát jól oldotta meg.

Pintér Rózsi alakítása tulajdonképpen vitte színpadra az apáért, családjáért és fiáért aggódó anyát, míg Maitihányi Gabi ismétellen bebizonyította, hogy játékképessége a szerepek vállalatosságában is marandót nyújt. Arany Kató kedvesen mozgott, de túlozta a romlottság kihangsúlyozását.

Kabinetalobitást láttunk Szabó Sándortól, aki minden mozdulattal derít kellett. Sass Imre nagy ideret a jövőre nézve, játéka, mi miképpen rejtejt előre enged következtetni. Ajtay Kovács György is jót szott még.

Szép ház nézte végig az előadást.

Ma este mutatkozik be Hor-

váth Böske a Kolozsvári Nemzeti Színház és a Szegedi Városi Színházak v. primadonnája Csajkóuszky öröksépségű operettjében a DIADALMAS ASSZONY-ban. Tudjuk, anilyen sikerrel hódította meg a Diadalmas asszony Nagy Péter címűt, olyan diadalmasan vonul be Horváth Böske is a bajai közönség szeretetébe.

Előkészületben JÁNOS nagy vígjáték siker és a MARIKA HADNAGYA a legszebb zenéi és nagyon mulatságos operett.

Füszerezlet

berendezés
új rolosztólattal
E L A D Ó Cím a
kiadóban.

Rókus-utca

15. számú

eladó.

Ternák István Barcs-utca 3.

ház,

Megtudható:

Ternák István Barcs-utca 3.

Mosdóállvány
Törülközőtartó
Gyógyszerszekrény
Ernyőtartó, lábtörli

előnyösen beszerezhető

U t r y-nál

Baja Erzsébet királyné u. 38.

Kékhegyi akácfa árusítása megkezdődött.

Megrendelésre házhoz szállítunk ezenkívül:

Tölgy Szil Nyár Fűz

hasáb, gömb és aprított tűzifát.

1^a száraz áru.

Régi, megbízható beszerzési forrás:

Wiesel Sándor és Fia

Városi iroda:
Haynald u. 13.

42—Telefon—195.

Tűzifatelep:
Szt. Jánosi ut.

Ne dobja el

hulladék papírját mert mindenféle el nem használható

papírt

a legmagasabb áron megveszem. Hulladék, ki selejtezett íráspapírt, törött s használhatatlan üvegeket is veszek

ENGEL DÁNIEL

Madách Imre-utca 25. szám

Minden igényt kielégítő mozaik és cementlapok. betonárak műkőművek, siremlékek

legmodernebb kivitelben, valamint beton és műkőművekhez az összes anyagok legolcsóbban beszerezhetők:

BAJAI és DELY

cementárugyárban

Baja, Világos-utca 8. szám. — Telefon 2—25.

Kedvező fizetési feltételek. Gyártmányainkért szavatolunk.

Szenzációs olcsó könyvvásár!

Pengős regények 40 fillér

Félpengős regények 20 fillér

Verne-könyvek 80 fillér

(használt kütűnd állapotban)

Gazdasági könyvek:

Nyul és kecsketenyésztés, lótenyésztés, méhészet kötetenként 80 f.

Ipari könyvek:

Bőripar, Cipészipészipar, Cséplőgépek kezelése kötetenként 80 f.

ANGOL, FRANCIA, NÉMET könyvek hasonló filléres áron nagy választékban!

HALÁSZ-KÖNYVVUZZLET

Kossuth Lajos utca 2. szám.

(Pollák butorraktár mellett)

Nyomtatványok

BÁLI MEGHIVÓK
NÉVJEGYEK
ESKÜVŐI MEGHIVÓK

olcsón
készülnek

BAKANEK és GOLDBERGER
KÖNYVNYOMDAJÁBAN

Nemzeti Szálló kádfürdői

naponta reggel 8 órától este 10 óráig a közönség rendelkezésére állanak!

Legszebb és legmodernebb kivitelben szállit

sirkő- piramist és keresztet

Sírfedés és sírkeret készítését jutányos árban vállalja:

Grünhut és Tsa.

Alapítási év: 1860

CEMENTGYÁR

Telefon: 160.

Előnyös fizetési feltételek.